

Månadsrapport September 2023

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad	4
Befolkningsutveckling	4
Omvärlden och ekonomi.....	4
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	5
Arbetsmarknaden	5
Sjukfrånvaro	6
Ekonomisk utveckling	7
Prognos 2023	7
Nämndernas resultat och prognos	9
Investeringar.....	11
Finansiella rapporter	12
Resultaträkning.....	12
Utfall per nämnd.....	13

Sammanfattning

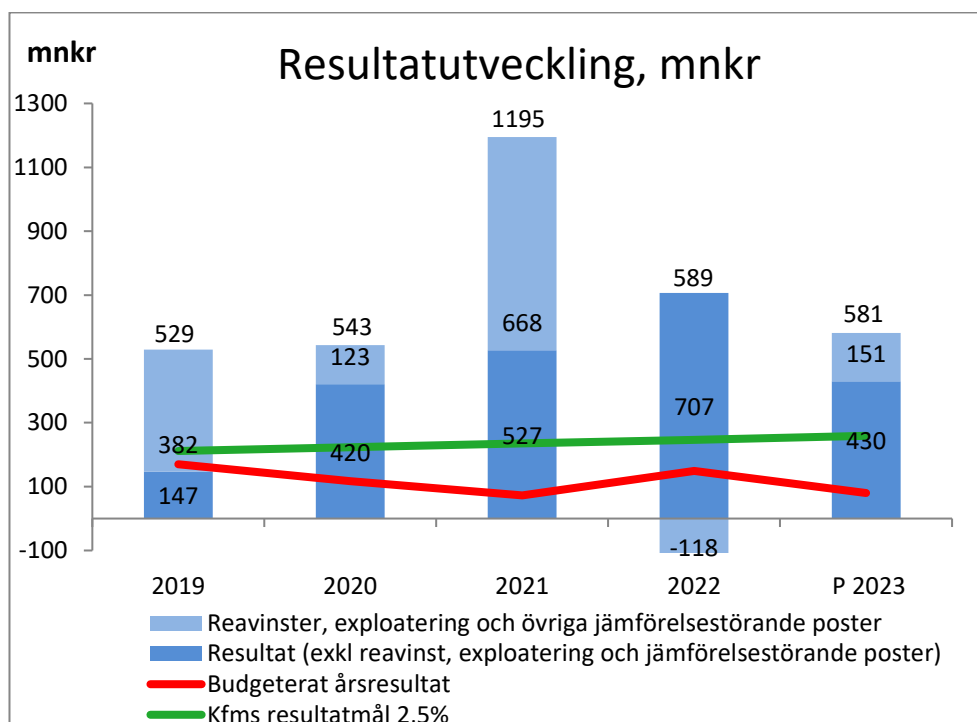
Årets prognos 581 mnkr, 5,6 % av skatter och generella statsbidrag (budget 80 mnkr, 0,8 %).

Prognos exklusive jämförelsestörande poster 430 mnkr, 4,1 %.

Årets investeringsprognos 1 306 mnkr (budget 2 004 mnkr), utfall september 653 mnkr.

Prognos mot budget

- Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning +290 mnkr
- Finansnetto +169 mnkr
- Realisationsvinster anläggningar +48 mnkr
- Nämnderna sammantaget +270 mnkr exklusive realisationsvinster och leasingresultat.

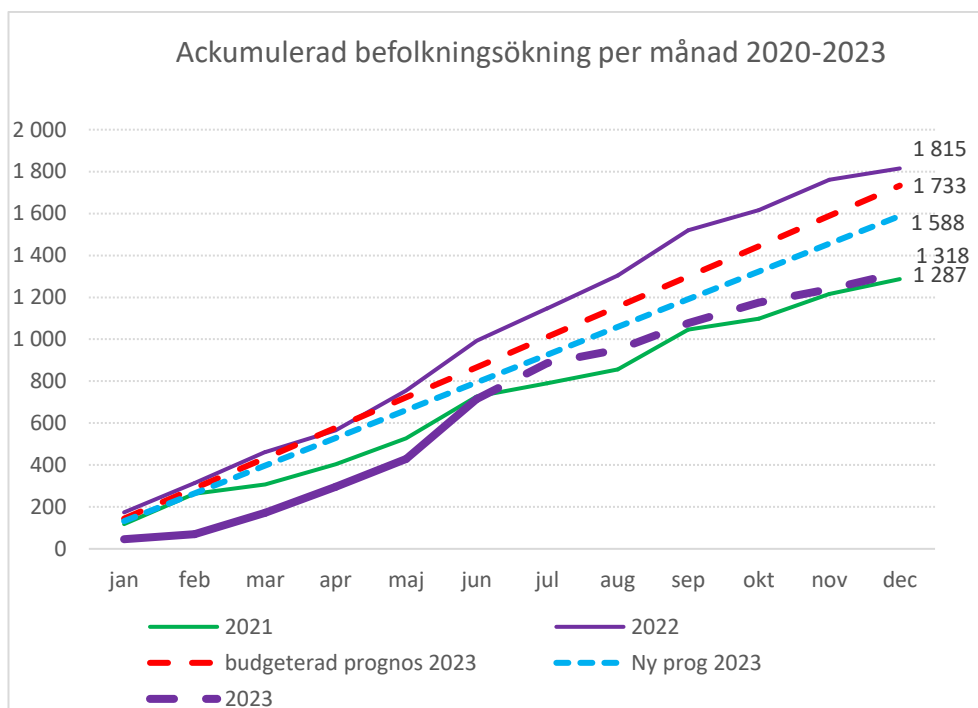
Prognosen för året är per september 581 mnkr, 5,6 % av skatter, utjämning och generella statsbidrag.

Demografi, omvärld och påverkan i Västerås stad

Befolkningsutveckling

Årets budget bygger på en ökning med 1 733 personer, medan en uppdaterad befolkningsprognos från mars 2023 visar en ökning med 1 588 personer. Den nya befolkningsprognosen skulle innebära en befolkning på 160 241 per den 31 december 2023.

Ökningen hittills visar inte att vi når årets prognos. Till och med augusti är ökningen 950 personer vilket är betydligt lägre än de senaste åren, förutom 2021. Ett uppskattat utfall grundat på månadsökningar de senaste 20 åren skulle bli drygt 1 300 personer.

Omvärlden och ekonomi

Inflationen sjönk till 6,5 procent i september jämfört med 7,5 procent i augusti, men de oväntat höga prisökningarna i september, särskilt inom tjänstesektorn, gör att sannolikheten för ytterligare en ränteökning av Riksbanken har ökat. En ränteökning i november skulle i så fall bli den nionde sedan våren 2022.

Marknaden har också ställt in sig på att eventuella sänkningar från världens centralbanker kan dröja lite längre än vad man tidigare prognosticerat, vilket har lett till nedgångar på världens börser.

2023-10-20

Den svenska kronan noterade ett historiskt lågt värde på 12 kronor per euro i september, vilket är en faktor som gör att det är svårare för Sverige än andra länder att få ner inflationstrycket. Vi importerar mer inflation än andra.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning

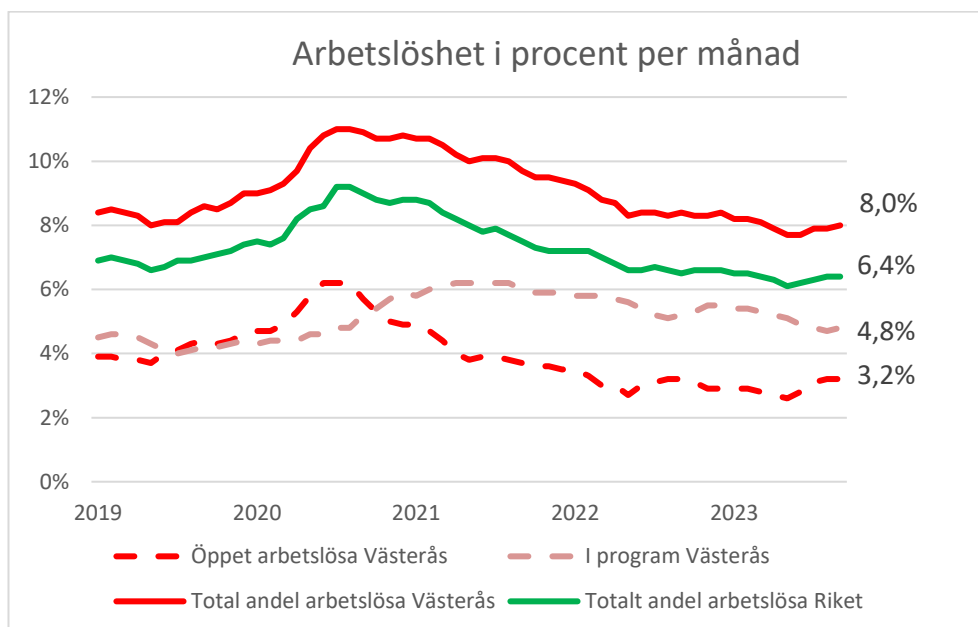
SKR:s skatteprognos i oktober var en sänkning av skatteintäkterna för 2023 och 2022, jämfört med tidigare prognoser. Totalt är skatteprognosen 290 mnkr högre än budgeterat, men minskade med 29 mnkr jämfört med prognosen i augusti. Förändringen från föregående prognos avser skatteintäkterna medan prognosen för skatteutjämning och generella statsbidrag är oförändrad.

En sämre utveckling för antalet arbetade timmar under det första halvåret i år samt en inbromsning av arbetsmarknaden under det andra halvåret förklarar nedrevideringen av skatteunderlaget 2023.

Nästa skatteprognos kommer den 14 december.

Arbetsmarknaden

Arbetslösheten i riket börjar att stiga och antalet varsel ökar markant. Det är lika många inskrivna arbetslösa som för ett år sedan, men det är en ökning jämfört med tidigare månader i år. Ett ökat antal arbetslösa och färre arbetsgivare som annonserar efter arbetskraft tyder på att arbetsmarknaden börjar vika.

Arbetslösheten var i september 8,0 procent i Västerås och 6,4 procent i riket. Det är som tidigare fler arbetslösa i program i Västerås än vad det är i riket. I september låg arbetslösheten för de i ett program på 4,8 procent, cirka 3 800 personer, i Västerås mot rikets 3,2 procent. Samtidigt är det bland de öppet

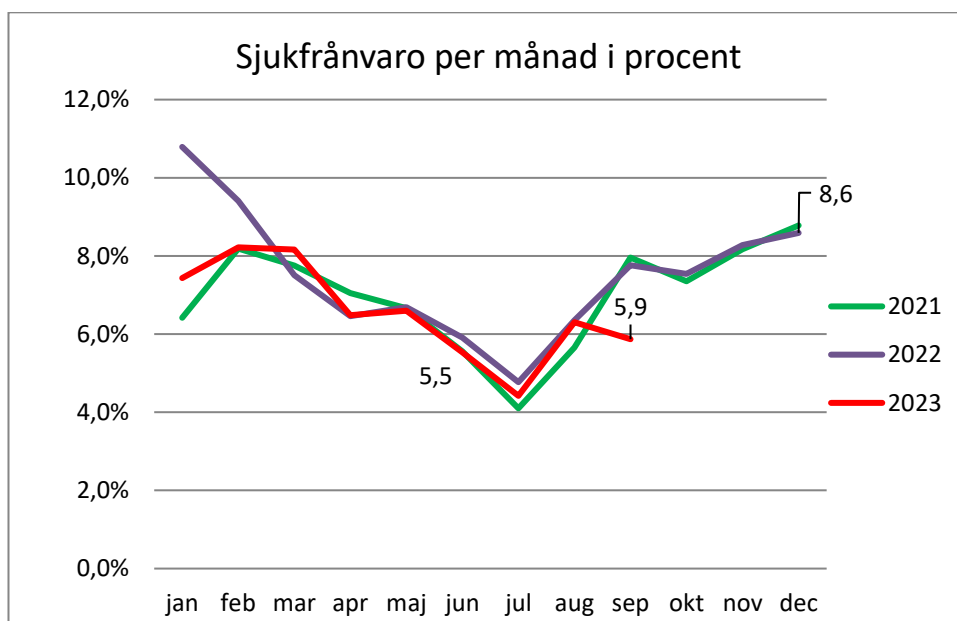
2023-10-20

arbetslösa som siffran stigit under året i Västerås. Drygt 2 500 öppet arbetslösa fanns i Västerås i september motsvarande en arbetslöshet på 3,2 procent.

Totalt varslades drygt 6 500 personer under september och hittills i år drygt 47 000 att jämföra med drygt 17 000 samma period förra året. Andelen varsel i Västmanland ligger på cirka 2 procent. De mest drabbade branscherna är bygg, industri och handel.

Sjukfrånvaro

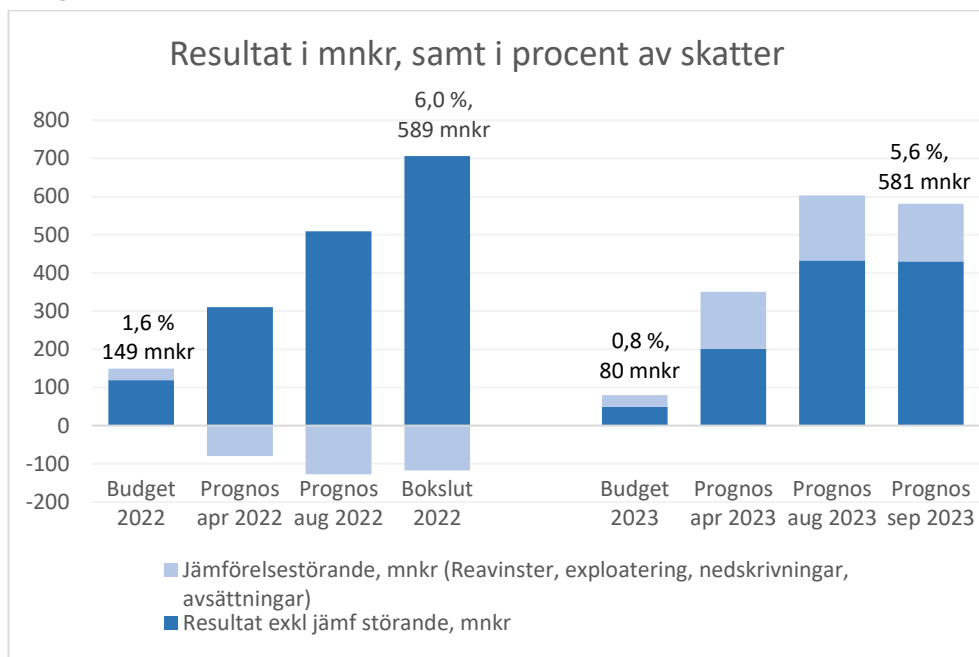
Sjukfrånvaron följer ungefär tidigare år. Septembersiffran är fortfarande osäker då inrapportering släpar efter.

Sjukfrånvaron i augusti var 6,3 procent och hittills inrapporterad frånvaro för september visar en minskning till 5,9 procent, men kommer att öka när all frånvaro är med. Målet är en sjukfrånvaro under 5 procent.

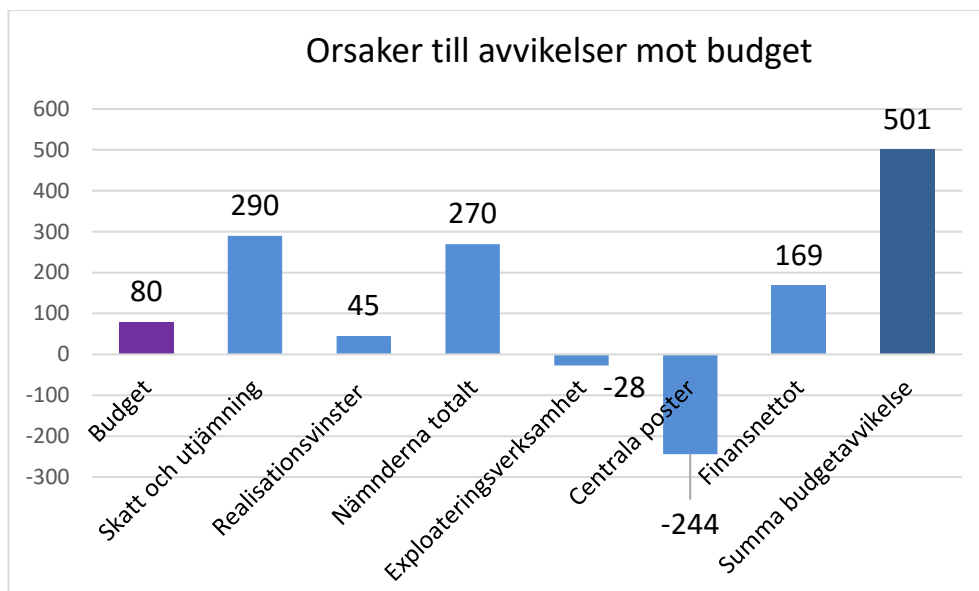
Ekonomisk utveckling

Prognos 2023

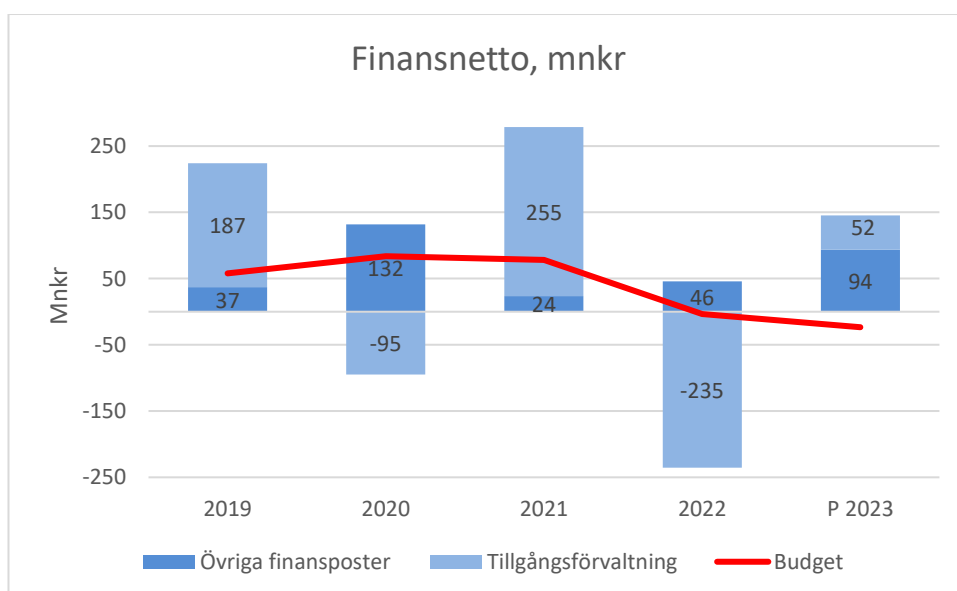

Västerås stad redovisar en prognos för året på 581 mnkr, ett överskott på 501 mnkr mot budget. Prognosen motsvarar 5,6 % av skatter, utjämning och generella statsbidrag och 4,1 % exklusive jämförelsestörande poster, att jämföra med budgeterade 0,8 %.

2023-10-20

Bättre finansnetto med 169 mnkr, varav 50 mnkr i extra utdelning från Mälarenergi via Stadshus AB, högre beräknade skatteintäkter och generella statsbidrag på 290 mnkr, samt det samlade budgetöverskottet i nämnderna på 270 mnkr är förklaringarna till budgetöverskottet. I centrala poster ingår utdelningen av det interna bidraget på 78 mnkr till de pedagogiska nämnderna, samt interna bidrag till äldrenämnden för erhållna generella statsbidrag, vilket sänker resultatet.

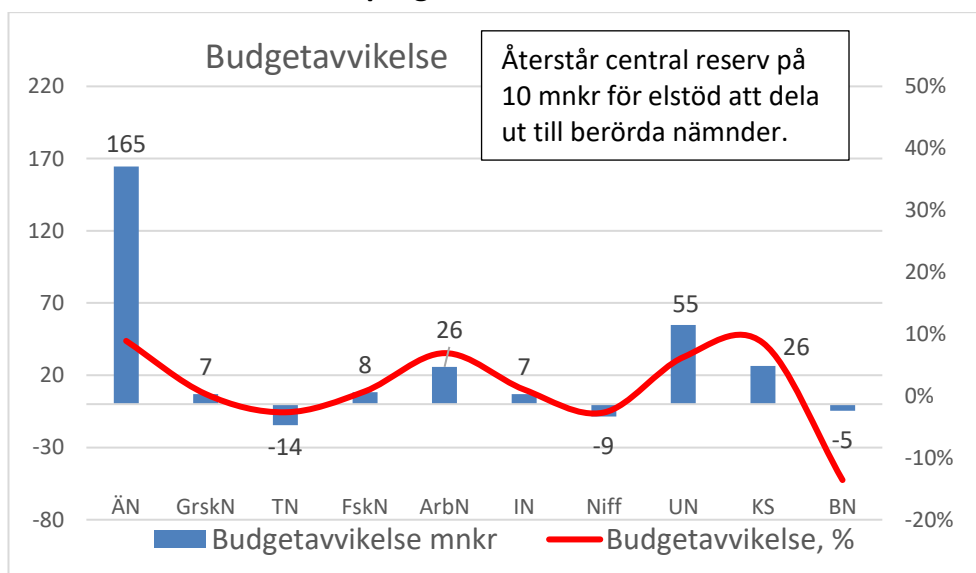
Finansnettot visar ett överskott mot budget beroende på lägre kostnader för lån, större utdelning från Stadshus AB och högre ränteintäkter, samt finansiella realisationsvinster som inte budgeteras, främst orealiserade vinster.

Internbanken fortsätter att hålla en relativt lång räntebindning kring 4 år.

Efterfrågan på stadens värdepapper är fortsatt god och Internbanken fortsätter att hålla en god likviditet. Höstens låneförfall är i stort sett redan förfinansierade på attraktiva nivåer.

Nedgångar på världens börser drog ner värdet i stadens tillgångsportföljer under månaden. Marknadsvärdet i pensionsportföljen var den 30 september cirka 1 536 mnkr, ner med 2,6 procent sedan 31 augusti men upp med cirka 5,1 procent eller cirka 74 mnkr sedan årsskiftet. Likviditetsportföljen hade ett marknadsvärde på cirka 526 mnkr, en ökning med 4,0 procent eller 20 mnkr sedan årsskiftet.

Nämndernas resultat och prognos

Nämnderna redovisar en sammanlagd prognos på ett överskott på 270 mnkr, exklusive realisationsvinster och överskott för leasing. I överskottet ingår den extra tilldelningen från centrala medel på 78 mnkr fördelat till de pedagogiska nämnderna. Dessutom har ytterligare interna bidrag delats ut till äldrenämnden för statsbidrag, klassade som generella, men erhållna efter utförda prestationer i äldreomsorgen. Detta innebär ett underskott för centrala poster och ett sammantaget lägre resultat.

Äldrenämndens prognos pekar mot ett budgetöverskott på 164 mnkr, varav 162 mnkr avseende beställarverksamheten och 2 mnkr för egenregin. Prognosen har reviderats upp med 2 mnkr jämfört med delåret. Huvudsakligen beror överskottet på att utbetald ersättning till utförarna avseende hemvård enligt LOV bedöms understiga budgeten då timmarna minskar. Utförd tid av hemsjukvård av legitimerad personal kommer att ge ett överskott efter att ersättning från april betalas ut för utförd tid och inte för planerad tid. Utöver dessa överskott finns outnyttjade buffertar.

2023-10-20

Egenregiverksamhetens helårsprognos är efter beslut om erhållna statsbidrag ett mindre budgetöverskott, men obalanserna exklusive tillskottet av statsbidrag kvarstår. Obalanserna förklaras främst av betydligt högre arbetskraftskostnader jämfört med budget. Samtliga verksamheter arbetar för att hitta en effektivitet i schemaprocessen för att nyttja andelen ökade heltidstjänster, vilket ännu inte kunnat effektueras. Borttagande av delade turer har också en negativ påverkan på kostnaderna. Verksamheterna signalerar att kunderna har allt större behov av omvårdnad. Rekrytering av sjuksköterskor fortsätter men verksamheten behöver ändå hyra in bemanningssjuksköterskor.

Grundskolenämnden. Prognosen för grundskolenämnden är oförändrad på +7 mnkr jämfört med augusti. Överskottet finns inom tilldelningsekonomin på grund av färre elever, medan restaurangverksamheten som finns hos den kommunala utföraren har en negativ prognos.

Tekniska nämndens prognos är förbättrad till ett resultat mot budget på -14 mnkr. Förändringen består i att de i kommunstyrelsen satsade 30 mnkr till kollektivtrafiken nu är medräknade i sin helhet till nämnden. Underskottet för köp av busstrafik från Regionen förbättrades därmed till -22 mnkr. Lägre personalkostnader på grund av vakanser och lägre köp av konsulter väger upp det totala underskottet något.

Förskolenämndens prognos per september är oförändrad på ett överskott på 8 mnkr huvudsakligen på tilldelningssidan på grund av färre barn än budgeterat. Senarelagda etablering av förskolepaviljonger ger lägre kostnader för den kommunala utföraren.

Arbetsmarknadsnämnden har ytterligare förbättrat sin prognos jämfört med augusti, till ett budgetöverskott på 25 mnkr. Huvudsakligen beror överskottet på färre hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd än beräknat i budgeten.

Individ- och familjenämnden har förbättrat prognosen jämfört med augusti till ett överskott på 6 mnkr. Avvikelsena inom barn och unga kan främst förklaras av lägre personalkostnader till följd av vakanta tjänster, fortsatt färre institutionsplaceringar för barn och externa stödboendeplaceringar för ungdomar, färre antal öppenvårdsinsatser samt inkomna medel via statsbidrag. Förbättring av prognosen finns även inom område vuxen och beror på fortsatt färre antal skyddsplaceringar, lägre personalkostnader samt externa medel för mottagningen Centrum mot hedersvåld.

Prognosen för flyktningmottagningen är att den får ett mindre överskott.

Nämnden för idrott, fritid och förebyggandes prognos är oförändrad på -9 mnkr jämfört med augusti. Underskottet mot budget beror huvudsakligen på högre energi- och hyreskostnader inom idrotts- och badanläggningar. Budgetöverskott inom andra delar väger upp underskottet något.

Kommunstyrelsens prognos efter fördelning av hela kollektivtrafikpaketet till tekniska nämnden en prognos på ett överskott på 12 mnkr. Jämfört med augusti

2023-10-20

är det en mindre förbättring av realisationsvinster. Av överskottet återfinns 26 mnkr inom markförvaltningen, varav hälften utgör realisationsvinster, samt ett underskott på -28 mnkr för exploateringsverksamheten. Övriga verksamheters överskott beror bland annat på lägre personalkostnader för vakanser och färre köp av konsulter samt uteblivna utvecklingsinsatser.

Utbildningsnämndens prognos på ett överskott på 55 mnkr är oförändrad sedan augusti. Största förklaringsposten är statsbidrag till Vuxenutbildningscentrum som inte krävs i återbetalning och ger ett budgetöverskott på 65 mnkr för tilldelningsekonomin. Den kommunala utförarens underskott på -11 mnkr består, trots pågående anpassningar av kostnaderna, främst beroende på Hahrska gymnasiet.

Byggnadsnämnden har en negativ prognos på -5 mnkr beroende på lägre intäkter för bygglov, vilket är samma prognos som i augusti.

Investeringar

Investeringsutfallet i Västerås stad per september uppgick till 653 mnkr, vilket är 33 procent av årets budget på 2 004 mnkr. Utfall samma period 2022 var 393 mnkr. Prognosen för året är 1 306 mnkr vilket är 65 procent av årets budget. Nerdragningen i prognosen beror bland annat på förändring av betalplan på pågående projekt, en entreprenör i konkurs, paviljongetableringar som senareläggs på grund av utredningar om placeringar samt förändringar på ett flertal projekt som befinner sig i projekteringsskede och av olika anledningar får ändrade tidplaner. Nivån på utfallet till september kan indikera att prognosen inte nås.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Resultaträkning, mkr	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2023	Prognos 2023	Prognos- avvikelse
Intäkter	1 781	1 801	-20	2 337	2 310	-27
Kostnader	-8 593	-8 709	116	-11 695	-11 616	78
Avskrivningar	-455	-459	4	-613	-621	-8
Verksamhetens nettokostnader	-7 267	-7 367	100	-9 970	-9 927	43
Skatteintäkter	6 320	6 204	116	8 272	8 386	114
Generella bidrag och utjämning	1 464	1 351	113	1 801	1 977	175
Verksamhetens resultat	516	188	328	103	436	332
Finansiella intäkter	475	296	179	373	524	150
Finansiella kostnader	-285	-298	13	-397	-379	18
Finansnetto	189	-2	191	-23	145	169
Resultat	706	187	519	80	581	501

Utfall per nämnd

Nämnder, mnkr	Budget 2023	Avvikelse perioden	Prognos	Prognos avvikelse
Äldrenämnd	-1 853	92	-1 688	165
Grundskolenämnd	-2 368	9	-2 361	7
Teknisk nämnd	-547	-6	-562	-14
Förskolenämnd	-1 135	3	-1 126	8
Fastighetsnämnd	0	70	42	42
Individ- och familjenämnd	-690	10	-683	7
Nämnden för idrott, fritid o förebyggande	-320	-2	-329	-9
Byggnadsnämnd	-33	-15	-38	-5
Kommunstyrelse	-275	42	-263	12
Arbetsmarknadsnämnden	-374	22	-348	26
Miljö- och konsumentnämnd	-25	2	-25	0
Nämnden för pers m funktionsnedsättning	-989	3	-987	2
Överförmyndarnämnd	-16	3	-14	2
Kulturnämnden	-213	5	-216	-2
Skultuna kommundelsnämnd	-140	9	-139	1
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-877	26	-822	55
Valnämnd	-2	0	-2	0
Kommunrevision	-5	0	-5	0
Totalt nettoresultat nämnder	-9 862	272	-9 564	297
varav exploatering, KS	30	-22	2	-28
varav reavinster, främst FN	2	45	47	45
varav finansiell leasing, FN	0	8	10	10
Resultat nämnder exkl reav, explo, fin lease	-9 894	241	-9 624	270
Centrala poster	-109	-177	-363	-255
Verksamhetens nettokostnader	-9 970	95	-9 927	43

Resultatet per september visar en avvikelse mot budget på nämnderna med +241 mnkr, exklusive realisationsvinster, resultat för finansiell leasing samt exploateringsvinster. Prognosen för året är motsvarande ett överskott på 270 mnkr. Ett stort budgetöverskott beräknas på äldrenämnden med 165 mnkr, medan tekniska nämnden, nämnden för idrott, fritid och förebyggande, byggnadsnämnden och kulturnämnden har prognoser på budgetunderskott.

Investeringar

	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse
Investeringar, Västerås stad	perioden	2023	2023	Prognos- budget
Fastigheter - förskola	67	209	100	109
Fastigheter - grundskola	239	468	392	77
Fastigheter - gymnasiet	65	134	136	-2
Boenden	10	53	29	23
Idrottsfastigheter	40	63	15	48
Fastigheter - Skultuna	26	142	57	85
Energiinvesteringar fastigheter	1	0	1	-1
Hamnen	7	8	8	0
Hamnen, externa hyresgäster	5	58	12	46
Övriga fastighetsinvesteringar	16	120	40	80
Fastighetsnämnden totalt	476	1 255	789	465
Infrastruktur ordinarie	46	94	92	2
Infrastruktur strategisk	60	121	107	14
Tekniska nämnden totalt	106	215	199	16
Mälarporten	1	-34	6	-40
Exploatering	18	322	102	220
Markinvesteringar	0	50	35	15
Övriga nämnder	51	196	175	21
Totala investeringar	653	2 004	1 306	699

Investeringsprognosen är per september 1 306 mnkr, en minskning från 1 362 i augustiprognosen. Justeringen är gjord bland fastighetsinvesteringar, främst skolor och boenden.